

№ 7208 din "15" 05 2023

Dosarul nr. 2i-62/2023

Curtea Constituțională
mun. Chișinău
str. Alexandru Lăpușeanu, nr. 28

Judecătoria Comrat Vă remite sesizarea depusă de reprezentantul debitorului SC «Solomon Avant» SRL, avocatul Buhnaci Tudor, în cauza civilă intentată la cererea introductivă depusă de Deli Serghei privind intentarea procesului de insolabilitate față de debitorul SC «Solomon Avant» SRL, pentru examinarea excepției de neconstituționalitate.

Anexă: Copia cererii de intentare a procesului de insolabilitate;
Încheierea din 13 mai 2023;
Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate pe 5 (cinci) file.

Judecător
Exec. Gheorghiu Mariana
0298-260-21

Handwritten signature

Hanganu Mariana

Uniunea Avocaților din Republica Moldova
Biroul Asociaț de Avocați JUST DEBIT
mun. Chișinău, MD 2009,
str. Vasile Alecsandri 19, c. p. 255
e-mail: buhnacitudor95@gmail.com,
tel: +37369609869

Moldovan Bar Association
Associated Law Office JUST DEBIT
mun. Chișinău, MD 2009,
str. Vasile Alecsandri 19, c. p. 255
e-mail: buhnacitudor95@gmail.com,
tel: +37369609869

02.05.2023

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușeanu nr. 28
MD 2004, Republica Moldova

SESIZARE PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție

**Autorul sesizării: Avocat Buhnaci Tudor
din cadrul BAA „JUST DEBIT”**

**Funcția: Reprezentantul debitorului
SC "Solomon-Avant" SRL**

I. OBIECTUL SESIZĂRII

1. Controlul constituționalității prevederilor: „textului / sintagmei „alte împrejurări” din articolul 50 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă, care prevede că judecătorul care soluționează cauza urmează a fi recuzat dacă există alte împrejurări care pun la îndoială obiectivitatea și nepărtinirea lui; textului / sintagmei „nu se admite interogarea ca mijloc de dovadă a motivelor de recuzare, nici efectuarea unor acte de procedură” din art. 53 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care prevede că propunerea de recuzare se examinează de instanța sesizată cu acțiunea. Instanța examinează explicațiile persoanei a cărei recuzare se solicită, dacă acestea au fost depuse, și ascultă opinia participanților la proces. Nu se admite interogarea ca mijloc de dovadă a motivelor de recuzare, nici efectuarea unor acte de procedură și al textului / sintagmei „nu se supune nici unei căi de atac” din art. 53 alin. (5) al Codului de procedură civilă, care prevede că instanța decide asupra recuzării în camera de deliberare printr-o încheiere motivată, care nu se supune nici unei căi de atac decât o dată cu fondul hotărârii sau al deciziei.

2. Declararea drept neconstituționale a prevederilor: „textului / sintagmei „alte împrejurări” din articolul 50 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă, care prevede că judecătorul care soluționează cauza urmează a fi recuzat dacă există alte împrejurări care pun la îndoială obiectivitatea și nepărtinirea lui; textului / sintagmei „nu se admite interogarea ca mijloc de dovadă a motivelor de recuzare, nici efectuarea unor acte de procedură” din art. 53 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care prevede că propunerea de recuzare se examinează de instanța sesizată cu acțiunea. Instanța examinează explicațiile persoanei a cărei recuzare se solicită, dacă acestea au fost depuse, și ascultă opinia participanților la proces. Nu se admite interogarea ca mijloc de dovadă a motivelor de recuzare, nici efectuarea unor acte de procedură și al textului / sintagmei „nu se supune nici unei căi de atac” din art. 53 alin. (5) al Codului de procedură civilă, care prevede că instanța decide asupra recuzării în camera de deliberare printr-o încheiere motivată, care nu se supune nici unei căi de atac decât o dată cu fondul hotărârii sau al deciziei.

II. CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE INSTANȚA DE JUDECATĂ

Pe rolul Judecătoriei Comrat, sediul Central se află în examinare cererea introductivă depusă de către Deli Serghei privind intentarea procesului de insolabilitate față de debitorul SC "Solomon-Avant" SRL.

În cadrul acestei cauze, la ședința de judecată din 26.04.2023, ora 15:30, reprezentantul debitorului SC "Solomon-Avant" SRL - avocatul Buhnaci Tudor a înaintat cerere de recuzare al judecătorului Denis Guțu, în temeiul art. 50 alin. alin. (1) lit. e) al Codului de procedură civilă, în formă verbală, iar la data de 02.05.2023 a fost expediată cererea de recuzare în scris, cu indicarea motivelor de fapt și de drept.

La data de 03.05.2023, ora 08:15, este stabilită ședința de judecată privind examinarea cererii de recuzare al judecătorului Guțu Denis în cauza de insolabilitate SC "Solomon-Avant" SRL, care urmează a fi examinată de către judecătorul Hanganu Mariana.

Respectiv, la soluționarea cererii de recuzare înaintată de către reprezentantul debitorului SC "Solomon-Avant" SRL - avocatul Buhnaci Tudor, în privința judecătorului Denis Guțu, instanța de insolabilitate (judecată) urmează să aplice

prevederile art. 50 alin. (1) lit. e), art. 53 alin. (1), alin. (5) lit. e) al Codului de procedură civilă, constituționalitatea cărora reprezentantul debitorului SC "Solomon-Avant" SRL - avocatul Buhnaci Tudor le contestă prin prezenta sesizare, fiind în contradicție cu prevederile art. 20, art. 23, art. 26, art. 54 a Constituției Republicii Moldova, art. 1, art. 6, art. 13 a Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

III. NORMA DE DREPT SUPUSĂ VERIFICĂRII CONSTITUȚIONALITĂȚII

Prezenta sesizare are drept obiect de examinare controlul constituționalității prevederilor: „textului / sintagmei „alte împrejurări” din articolul 50 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă, care prevede că judecătorul care soluționează cauza urmează a fi recuzat dacă există alte împrejurări care pun la îndoială obiectivitatea și nepărtinirea lui; textului / sintagmei „nu se admite interogarea ca mijloc de dovadă a motivelor de recuzare, nici efectuarea unor acte de procedură” din art. 53 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care prevede că propunerea de recuzare se examinează de instanța sesizată cu acțiunea. Instanța examinează explicațiile persoanei a cărei recuzare se solicită, dacă acestea au fost depuse, și ascultă opinia participanților la proces. Nu se admite interogarea ca mijloc de dovadă a motivelor de recuzare, nici efectuarea unor acte de procedură și al textului / sintagmei „nu se supune nici unei căi de atac” din art. 53 alin. (5) al Codului de procedură civilă, care prevede că instanța decide asupra recuzării în camera de deliberare printr-o încheiere motivată, care nu se supune nici unei căi de atac decât o dată cu fondul hotărârii sau al deciziei, dat fiind faptul că aceste reglementări / prevederi contravin articolelor 20, 23, 26, 54 din Constituția Republicii Moldova, normele contestate ca neconstituționale fiind următoarele:

Articolul 50. Temeiurile de recuzare a judecătorului

(1) Judecătorul care judecă cauza urmează a fi recuzat dacă: e) are un interes personal, direct sau indirect, în soluționarea cauzei ori există alte împrejurări care pun la îndoială obiectivitatea și nepărtinirea lui.

Articolul 53. Procedura de soluționare a cererii de recuzare

(1) Propunerea de recuzare se examinează de instanța sesizată cu acțiunea. Instanța examinează explicațiile persoanei a cărei recuzare se solicită, dacă acestea au fost depuse, și ascultă opinia participanților la proces. Nu se admite interogarea ca mijloc de dovadă a motivelor de recuzare, nici efectuarea unor acte de procedură.

(5) Instanța decide asupra recuzării în camera de deliberare printr-o încheiere motivată, care nu se supune nici unei căi de atac decât o dată cu fondul hotărârii sau al deciziei.

IV. CADRUL NORMATIV PERTINENT

1. Constituția Republicii Moldova adoptată la 29.07.1994, republicată la 29.03.2016.

Articolul 20. Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Articolul 23. Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Articolul 26. Dreptul la apărare

(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

(3) În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

(4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.

Articolul 54. Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sânt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor; protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

2. Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale

Articolul 1. Obligația de a respecta drepturile omului.

Înaltele Părți contractante recunosc oricărei persoane aflate sub jurisdicția lor drepturile și libertățile definite în titlul I al prezentei convenții.

Articolul 6. Dreptul la un proces echitabil.

Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia în interesul moralității, al ordinii publice ori la securității naționale [...].

Articolul 13. Dreptul la un remediu efectiv

Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta Convenție au fost încălcate, are dreptul de a se adresa efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.

3. Prevederile relevante ale Codului de procedură civilă nr. 225/30-05-2003 sun următoarele:

Articolul 1. Raporturile reglementate de legislația procedurală civilă

Legislația procedurală civilă a Republicii Moldova reglementează raporturile sociale referitoare la raporturile procesuale civile ce apar la înfăptuirea justiției de către instanțele judecătorești de drept comun în cadrul judecării cauzelor în acțiuni civile, precum și a altor cauze, date în competența lor de prezentul cod și de alte legi.

Articolul 2. Legislația procedurală civilă

(1) Procedura de judecare a cauzelor civile în instanțele judecătorești de drept comun este stabilită de Constituția Republicii Moldova, de hotărârile și deciziile Curții Europene a Drepturilor Omului, de hotărârile Curții Constituționale, de prezentul cod și de alte legi organice. Normele de drept procedural civil din alte legi trebuie să corespundă dispozițiilor fundamentale ale Constituției Republicii Moldova și prezentului cod.

(2) În caz de coliziune între normele prezentului cod și prevederile Constituției Republicii Moldova, se aplică prevederile Constituției, iar în caz de discordanță între normele prezentului cod și cele ale unei alte legi organice, se aplică reglementările legii adoptate ulterior.

(3) Dacă prin tratatul internațional la care Republica Moldova este parte sânt stabilite alte norme decât cele prevăzute de legislația procedurală civilă a Republicii Moldova, se aplică normele tratatului internațional dacă din acesta nu rezultă că pentru aplicarea lor este necesară adoptarea unei legi naționale.

(4) Legislația procedurală civilă stabilește modalitatea de judecare a cauzelor în acțiuni civile ce rezultă din raporturi juridice civile, familiale, de muncă, locative, funciare, ecologice și din alte raporturi juridice, a cauzelor cu procedură specială și cu procedură în ordonanță (simplificată), precum și a celor care apar în legătură cu executarea actelor instanței judecătorești și actelor altor autorități.

Articolul 4. Sarcinile procedurii civile

Sarcinile procedurii civile constau în judecarea justă, în termen rezonabil, a cauzelor de apărare a drepturilor încălcate sau contestate, a libertăților și a intereselor legitime ale persoanelor fizice și juridice și asociațiilor lor, ale autorităților publice și ale altor persoane care sânt subiecte ale raporturilor juridice civile, familiale, de muncă și ale altor raporturi juridice, precum și în apărarea intereselor statului și ale societății, în consolidarea legalității și a ordinii de drept, în prevenirea cazurilor de încălcare a legii.

Articolul 5. Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.

(2) Nici unei persoane nu i se va refuza apărarea judiciară din motiv de inexistență a legislației, de imperfecțiune, coliziune sau obscuritate a legislației în vigoare.

(3) Renunțarea uneia dintre părți la dreptul de a se adresa în judecată prin încheierea în prealabil a unei convenții nu are efect juridic, cu excepția cazurilor de încheiere, în condițiile legii, a unei convenții arbitrale.

Articolul 6. Modalitățile de apărare a drepturilor, libertăților și intereselor legitime

Instanța judecătorească exercită apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime prin somare la executarea unor obligații, prin declararea existenței sau inexistenței unui raport juridic, prin constatarea unui fapt care are valoare juridică, prin alte modalități, prevăzute de lege.

Articolul 22 Egalitatea în fața legii și a justiției

(1) Justiția în cauzele civile se desfășoară pe principiul egalității tuturor persoanelor, independent de cetățenie, rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere, origine socială, serviciu, domiciliu, loc de naștere, precum și al egalității tuturor organizațiilor, indiferent de tipul de proprietate și forma de organizare juridică, subordonare, sediu și de alte circumstanțe.

(2) Privilegiile procesuale ale persoanelor care beneficiază de imunitatea răspunderii civile se stabilesc de prezentul cod și de alte legi, de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

Articolul 26 Contradictorialitatea și egalitatea părților în drepturile procedurale

(1) Procesele civile se desfășoară pe principiul contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale.

(2) Contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încât părțile și ceilalți participanți la proces să aibă posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile și mijloacele susținerii ei de sine stătător și independent de instanță, de alte organe și persoane, de a-și expune opinia asupra oricărei probleme de fapt și de drept care are legătură cu cauza dată judecății și de a-și expune punctul de vedere asupra inițiativelor instanței.

(3) Instanța care judecă cauza își păstrează imparțialitatea și obiectivitatea, creează condiții pentru exercitarea drepturilor participanților la proces, pentru cercetarea obiectivă a circumstanțelor reale ale cauzei.

(4) Egalitatea părților în drepturile procedurale este garantată prin lege și se asigură de către instanță prin crearea posibilităților egale, suficiente și adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susținerea poziției asupra circumstanțelor de fapt și de drept, astfel încât nici una dintre părți să nu fie defavorizată în raport cu cealaltă.

Articolul 27 Disponibilitatea în drepturi a participanților la proces

(1) Disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecății, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

(2) Instanța nu admite dispunerea de un drept sau folosirea modalității de apărare dacă aceste acte contravin legii ori încalcă drepturile sau interesele legitime ale persoanei.

V. EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

Obiectul prezentei sesizări îl constituie controlul constituționalității prevederilor: „textului / sintagmei „alte împrejurări” din articolul 50 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă, care prevede că judecătorul care soluționează cauza urmează a fi

recuzat dacă există alte împrejurări care pun la îndoială obiectivitatea și nepărtinirea lui; textului / sintagmei „nu se admite interogarea ca mijloc de dovadă a motivelor de recuzare, nici efectuarea unor acte de procedură” din art. 53 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care prevede că propunerea de recuzare se examinează de instanța sesizată cu acțiunea. Instanța examinează explicațiile persoanei a cărei recuzare se solicită, dacă acestea au fost depuse, și ascultă opinia participanților la proces. Nu se admite interogarea ca mijloc de dovadă a motivelor de recuzare, nici efectuarea unor acte de procedură și al textului / sintagmei „nu se supune nici unei căi de atac” din art. 53 alin. (5) al Codului de procedură civilă, care prevede că instanța decide asupra recuzării în camera de deliberare printr-o încheiere motivată, care nu se supune nici unei căi de atac decât o dată cu fondul hotărârii sau al deciziei, care afectează drepturile constituționale ale debitorului SC "Solomon-Avant" SRL prevăzute la articolele art. 20, art. 23, art. 26, art. 54 a Constituției Republicii Moldova, art. 1, art. 6, art. 13 a Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Susținem că textul „alte împrejurări” din articolul 50 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă este imprevizibil, pentru că nu este clar care sunt împrejurările care ar putea pune la îndoială obiectivitatea și imparțialitatea judecătorului. Din acest motiv, afirmăm că textul contestat încalcă accesul liber la justiție și dreptul la apărare al justițiabilului SC "Solomon-Avant" SRL, prevăzut la art. 20, 23, 26 din Constituția R.M.

În același timp, învederăm că textul / sintagma „nu se admite interogarea ca mijloc de dovadă a motivelor de recuzare, nici efectuarea unor acte de procedură” din art. 53 alin. (1) din Codul de procedură civilă, încalcă dreptul la apărare al justițiabilului SC "Solomon-Avant" SRL, prevăzut la art. 26 din Constituția R.M., or prevederile contestate îngreșesc în mod nejustificat și nu permit justițiabilului SC "Solomon-Avant" SRL să formuleze în cadrul examinării cererii de recuzare al judecătorului – cereri, demersuri de reclamare a probelor, audiere a martorilor, precum și efectuarea altor acțiuni și acte de procedură, care să contribuie la soluționarea în mod obiectiv și echitabil a cererii de recuzare.

Prin urmare, textul / sintagma „nu se admite interogarea ca mijloc de dovadă a motivelor de recuzare, nici efectuarea unor acte de procedură” din art. 53 alin. (1) din Codul de procedură civilă, încalcă dreptul la un proces echitabil al justițiabilului SC "Solomon-Avant" SRL, prevăzut la art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, care stipulează că *„Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia în interesul moralității, al ordinii publice ori la securității naționale [...].”*

Totodată, menționăm că textul / sintagma „nu se supune nici unei căi de atac” din art. 53 alin. (5) al Codului de procedură civilă, care prevede că instanța decide asupra recuzării în camera de deliberare printr-o încheiere motivată, care nu se supune nici unei căi de atac decât o dată cu fondul hotărârii sau al deciziei, afectează și încalcă

drepturile constituționale ale debitorului SC "Solomon-Avant" SRL prevăzute la articolele art. 20, art. 23, art. 26, art. 54 a Constituției Republicii Moldova, art. 1, art. 6, art. 13 a Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, or prin faptul că legea nu prevede posibilitatea legală de a contesta cu recurs încheierea de respingere a cererii de recuzare, justițiabilului SC "Solomon-Avant" SRL i se încalcă grav dreptul la un recurs efectiv și dreptul de acces la o instanță, din rațiunile legale ce succed:

Astfel, articolul 13 din Convenția CEDO garantează dreptul la un recurs efectiv, care prevede că *„Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta Convenție au fost încălcate, are dreptul să se adreseze efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.”*

Articolul 20 din Constituția RM garantează accesul liber la justiție al justițiabilului și prevede expres că *“(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. (2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”*

În corespundere cu art. 6 alin. (1) a Convenției CtEDO *“Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia, în interesul moralității, al ordinii publice ori al securității naționale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanță când, în împrejurări speciale, publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției.”*

CEDO a admis faptul că articolul 6 stabilește garanțiile procedurale disponibile părților aflate în litigiu. Acest lucru ar fi golit de conținut dacă nu s-ar avea în vedere și accesul la instanță. Prin urmare, dreptul de acces la instanță decurge implicit din dreptul la un proces echitabil în temeiul articolului 6 alin. (1) a Convenției CtEDO.

Procesul este considerat echitabil în funcție de toate circumstanțele cauzei, inclusiv de posibilitatea persoanei de a avea acces la justiție. Se va lua în considerare procedura judiciară în ansamblul său și anume, de la momentul declanșării procedurii, până la soluționarea finală a unui cauze de judecată).

Art.6 par. 1 din Convenția CEDO prevede nu doar garanții procedurale, ci și un drept autonom, respectiv dreptul de a avea acces la o instanță judecătorească, care, deși nu este prevăzut în mod expres în convenție, s-a dovedit a fi unul dintre cele mai importante elemente ale art.6 și care presupune posibilitatea de valorificare a unui remediu efectiv împotriva încălcărilor comise de către instanțele de judecată și anume dreptul de a contesta actele instanței de fond cu recurs și apel și a obține o remediere efectivă a drepturilor încălcate a justițiabilului.

Totodată, prevederile legale contestate prin prezenta cerere / sesizare, raportate la normele relevante ale Constituției și celorlalte prevederi legale invocate în prezenta

cerere, nu corespunde criteriilor de calitate a legii: de previzibilitate și accesibilitate, nefiind formulată cu suficientă precizie, drepturile și obligațiile, permise sau impuse subiecților din normele contestate, care nu sunt adecvate, necesare și proporționale cu celelalte norme prin care se urmărește respectarea drepturilor participanților la procesul de insolvabilitate, fiind astfel contrare art. 23 din Constituție.

În acest sens, autorul cererii menționează că în Hotărârea nr. 17 din 10 mai 2017 Curtea Constituțională a statuat că:

"Curtea menționează că dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle sale, consacrat în articolul 23 alin.(2) din Constituție, implică adoptarea de către legiuitor a unor legi accesibile, previzibile și clare.

Concomitent, Curtea constată, prin prisma articolului 54 alin. (3) din Constituție, că această garanție constituțională nu poate fi restrânsă.

Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate - accesibilitate, previzibilitate și claritate - norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art. 23 din Constituție [...].

Curtea reține că previzibilitatea și claritatea constituie elemente sine qua non ale constituționalității unei norme, care în activitatea de legiferare nicidecum nu pot fi omise.

Conform testului de proporționalitate, măsura luată trebuie să fie adecvată - să poată în mod obiectiv să ducă la îndeplinirea scopului, necesară - indispensabilă pentru îndeplinirea scopului, și proporțională - să asigure justul echilibru între interesele concrete pentru a fi corespunzătoare scopului urmărit". (§67-70, 89).

VI. CERINȚELE SESIZĂRII

Reieșind din motivele expuse *supra*, fiind constatate toate cele 4 condiții necesare pentru a sesiza Curtea Constituțională, în temeiul art. 12¹ CPC, articolului 135 alin. 1 lit. a) și g) din Constituție, precum și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională, avocatul Buhnaci Tudor din cadrul BAA „JUST DEBIT”, respectuos

SOLICITĂ:

1. Primirea și admiterea spre examinare în fond a Sesizării privind excepția de neconstituționalitate ridicată;
2. **A supune controlului constituționalității** prevederile: „textul / sintagma „alte împrejurări” din articolul 50 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă, care prevede că judecătorul care soluționează cauza urmează a fi recuzat dacă există alte împrejurări care pun la îndoială obiectivitatea și nepărtinirea lui; textul / sintagma „nu se admite interogarea ca mijloc de dovadă a motivelor de recuzare, nici efectuarea unor acte de procedură” din art. 53 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care prevede că propunerea de recuzare se examinează de instanța sesizată cu acțiunea. Instanța examinează explicațiile persoanei a cărei recuzare se solicită, dacă acestea au fost depuse, și ascultă opinia

participanților la proces. Nu se admite interogarea ca mijloc de dovadă a motivelor de recuzare, nici efectuarea unor acte de procedură și textul / sintagma „nu se supune nici unei căi de atac” din art. 53 alin. (5) al Codului de procedură civilă, care prevede că instanța decide asupra recuzării în camera de deliberare printr-o încheiere motivată, care nu se supune nici unei căi de atac decât o dată cu fondul hotărârii sau al deciziei;

3. **A declara neconstituționale** prevederile: „textul / sintagma „alte împrejurări” din articolul 50 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă, care prevede că judecătorul care soluționează cauza urmează a fi recuzat dacă există alte împrejurări care pun la îndoială obiectivitatea și nepărtinirea lui; textul / sintagma „nu se admite interogarea ca mijloc de dovadă a motivelor de recuzare, nici efectuarea unor acte de procedură” din art. 53 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care prevede că propunerea de recuzare se examinează de instanța sesizată cu acțiunea. Instanța examinează explicațiile persoanei a cărei recuzare se solicită, dacă acestea au fost depuse, și ascultă opinia participanților la proces. Nu se admite interogarea ca mijloc de dovadă a motivelor de recuzare, nici efectuarea unor acte de procedură și textul / sintagma „nu se supune nici unei căi de atac” din art. 53 alin. (5) al Codului de procedură civilă, care prevede că instanța decide asupra recuzării în camera de deliberare printr-o încheiere motivată, care nu se supune nici unei căi de atac decât o dată cu fondul hotărârii sau al deciziei.

VII. DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURA

Declar pe onoare că informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

02.05.2023

mun. Chișinău

Avocat Buhnaci Tudor
din cadrul BAA “JUST DEBIT”
(în calitate de reprezentant al
debitorului SC “Solomon-Avant” SRL)

Digitally signed by Buhnaci Tudor
Date: 2023.05.02 15:07:36 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

ÎNCHEIERE

13 mai 2023

mun. Comrat

Judecătoria Comrat, sediul Central
în componența:
Președintele ședinței, judecător
grefier
în lipsa părților care au fost legal citate,

Hanganu Mariana,
Capsamun Reghina,

examinând în ședință publică cererea depusă de reprezentantul debitorului SC «Solomon Avant» SRL, avocatul Buhnaci Tudor privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în cadrul examinării cauzei intentate la cererea introductivă depusă de Deli Serghei privind intentarea procesului de insolabilitate față de debitorul SC «Solomon Avant» SRL,

a c o n s t a t a t:

La data de 18 iunie 2019 Deli Serghei a depus în instanța de insolabilitate o cerere introductivă privind intentarea procesului de insolabilitate față de SC «Solomon Avant» SRL.

Prin încheierea Judecătoriei Comrat (sediul Ceadâr-Lunga) din 20 iunie 2019, cererea introductivă depusă de Deli Serghei privind intentarea procesului de insolabilitate față de SC «Solomon Avant» SRL a fost admisă pentru examinare.

În ședința de judecată din data de 26 aprilie 2023 reprezentatul debitorului SC «Solomon Avant» SRL, avocatul Buhnaci Tudor a declarat judecătorului Guțu Denis cerere de recuzare, care a fost repartizată la data de 27.04.2023 în mod automat prin intermediul PIGD pentru examinare, judecătorului Judecătoriei Comrat sediul Central Hanganu Mariana. Ulterior, a fost fixată ședința de judecată pentru examinarea cererii de recuzare înaintată judecătorului Guțu Denis pentru data de 03 mai 2023.

La data de 02 mai 2023 reprezentantul debitorului SC «Solomon Avant» SRL, avocatul Buhnaci Tudor a expediat în adresa Judecătoriei Comrat sediul Central o cerere scrisă în care a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate în ordinea art. 12¹ Cod de procedură civilă.

În cererea depusă, avocatul Buhnaci Tudor a menționat că pe rolul Judecătoriei Comrat, sediul Central se află în examinare cererea introductivă depusă de către Deli Serghei privind intentarea procesului de insolabilitate față de debitorul SC "Solomon-Avant" SRL.

În cadrul acestei cauze, la ședința de judecată din 26.04.2023, ora 15:30 reprezentantul debitorului SC "Solomon-Avant" SRL - avocatul Buhnaci Tudor a înaintat cerere de recuzare judecătorului Denis Guțu, în temeiul art. 50 alin. (1) lit. e) a Codului de procedura civilă, în formă verbală, iar la data de 02.05.2023 a fost expediată cererea de recuzare în scris, cu indicarea motivelor de fapt și de drept.

La data de 03.05.2023, ora 08:15, este stabilită ședința de judecată privind examinarea cererii de recuzare a judecătorului Guțu Denis în cauza de insolvență SC "Solomon-Avant" SRL, care urmează a fi examinată de către judecătorul Hanganu Mariana.

Respectiv, la soluționarea cererii de recuzare înaintată de către reprezentantul debitorului SC "Solomon-Avant" SRL - avocatul Buhnaci Tudor a judecătorului Denis Guțu instanța de insolvență (judecata) urmează să aplice prevederile art. 50 alin. [1] lit. e), art. 53 alin. [1], alin. (5) lit. e) al Codului de procedură civilă, constituționalitatea cărora reprezentantul debitorului SC "Solomon-Avant" SRL - avocatul Buhnaci Tudor le contestă prin prezenta cerere, fiind în contradicție cu prevederile art. 20, art. 23, art. 26, art. 54 a Constituției Republicii Moldova, art. 1, art. 6, art. 13 a Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Dat fiind faptul că controlul constituționalității normelor din actul legislativ ce urmează a fi aplicat de instanța de insolvență, este de competența Curții Constituționale a Republicii Moldova, reprezentantul debitorului SC "Solomon-Avant" SRL - avocatul Buhnaci Tudor formulează prezenta cerere de ridicare a excepției de neconstituționalitate, care potrivit Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016, pct. 81, obligă instanța judecătorească să suspende procesul și să formuleze prin încheiere judecătorească o sesizare Curții Constituționale.

Cu referire la Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 privind interpretarea art. 135 alin. 1, lit. b) din Constituția Republicii Moldova, subliniază faptul că Înalta Curte a statuat că, în eventualitatea refuzului excepției de neconstituționalitate și rezolvării litigiului fără soluționarea prealabilă a acesteia de către instanța de contencios constituțional, judecătorul ordinar ar dobândi prerogative improprie instanței judecătorești.

Din aceste rațiuni, Înalta Curte a decis că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea următoarelor condiții (paragraf 82):

- 1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;
- 2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;
- 3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
- 4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Curtea a reținut că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Din aceste considerente, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate mai sus (paragraful 82).

Prin urmare, orice instanță judiciară chemată să soluționeze un litigiu, în ipoteza unei îndoieli cu privire la constituționalitatea unei dispoziții, are atât puterea, cât și obligația să se adreseze Curții Constituționale.

Potrivit pct. 81 al Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova: *"Potrivit prevederilor legale, în momentul acceptării excepției de neconstituționalitate,*

judecătorul dispune, prin încheiere, suspendarea procesului. Curtea reține că suspendarea procesului până la soluționarea de către Curtea Constituțională a excepției de neconstituționalitate este necesară pentru a exclude aplicarea normelor contrare Constituției la soluționarea unei cauze. "

Sesizarea adresată Curții Constituționale de a supune controlului constituționalității are ca obiect: „textul / sintagma „alte împrejurări” din articolul 50 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă, care prevede că judecătorul care soluționează cauza urmează a fi recuzat dacă există alte împrejurări care pun la îndoială obiectivitatea și nepărtinirea lui; textul/ sintagma "nu se admite interogarea ca mijloc de dovadă a motivelor de recuzare, nici efectuarea unor acte de procedură" din art. 53 alin. (1) din Codul de procedura civila, care prevede că propunerea de recuzare se examinează de instanța sesizată cu acțiunea. Instanța examinează explicațiile persoanei a cărei recuzare se solicită, dacă acestea au fost depuse, și ascultă opinia participanților la proces. Nu se admite interogarea ca mijloc de dovada a motivelor de recuzare, nici efectuarea unor acte de procedură și textul / sintagma „nu se supune nici unei căi de atac” din art. 53 alin. (5) al Codului de procedură civilă, care prevede că instanța decide asupra recuzării în camera de deliberare printr-o încheiere motivată, care nu se supune nici unei căi de atac decât o dată cu fondul hotărârii sau al deciziei”.

În contextul celor enunțate supra și în conformitate cu art. 12¹ art. 55, 56, 203 al Codului de procedură civilă, art. 1 alin. (4), a Legii insolvenței, reprezentantul debitorului SC "Solomon-Avant" SRL - avocatul Buhnaci Tudor, solicita primirea și admiterea cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate cu sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova privitor la examinarea constituționalității prevederilor: „textului / sintagmei „alte împrejurări” din articolul 50 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă, care prevede că judecătorul care soluționează cauza urmează a fi recuzat dacă există alte împrejurări care pun la îndoială obiectivitatea și nepărtinirea lui; textului I sintagmei "nu se admite interogarea ca mijloc de dovadă a motivelor de recuzare, nici efectuarea unor acte de procedură" din art. 53 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care prevede că propunerea de recuzare se examinează de instanța sesizată cu acțiunea. Instanța examinează explicațiile persoanei a cărei recuzare se solicită, dacă acestea au fost depuse, și ascultă opinia participanților la proces. Nu se admite interogarea ca mijloc de dovadă a motivelor de recuzare, nici efectuarea unor acte de procedură și al textului / sintagmei „nu se supune nici unei căi de atac” din art. 53 alin. (5) al Codului de procedură civilă, care prevede că instanța decide asupra recuzării în camera de deliberare printr-o încheiere motivată, care nu se supune nici unei căi de atac decât o dată cu fondul hotărârii sau al deciziei;

Emiterea unei încheieri privind suspendarea examinării cererii de recuzare a judecătorului Guțu Denis, înaintată de către reprezentantul debitorului SC "Solomon-Avant" SRL - avocatul Buhnaci Tudor, de la examinarea cauzei de insolvență intentată față de debitorul SC "Solomon-Avant" SRL, dosarul nr. 2- 19037489-23-2i-19062019, precum și a cauzei de insolvență intentată față de debitorul SC "Solomon-Avant" SRL, dosarul nr. 2-19037489-23-2i-19062019, până la soluționarea de către Curtea Constituțională a excepției de neconstituționalitate, pentru a exclude aplicarea normelor contrare Constituției la soluționarea unei cauze.

În ședința instanței de judecată părțile la proces nu s-au prezentat fiind legal citate, nu au comunicat instanței motivele neprezentării și nu au solicitat amânarea cauzei, considerent din care instanța a dispus examinarea cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în lipsa părților.

Aprecierea instanței.

Analizând actele și circumstanțele cauzei, instanța de judecată ajunge la concluzia de a admite cererea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate reieșind din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 12¹ Cod de procedură civilă, (1) În cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

(2) La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

(3) Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amîna pledoariile.

(4) Dacă nu sînt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin.(2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

(5) Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărîrii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

Asemenea reglementări se regăsesc și în Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 09 februarie 2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate), care statuează:

- în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;

- excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;

- sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătorilor, pe rolul cărora se află cauza;

- judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

(1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

(2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

(3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

(4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

La caz, obiectul excepției constituie prevederile art.50 alin. (1) lit, e) «alte împrejurări», art. 53 alin. (1) – «nu se admite interogarea ca mijloc de dovadă a motivelor de recuzare, nici efectuarea unor acte de procedură» și art. 53 alin. (5) al Codului de procedură civilă – «nu se supune nici unei căi de atac».

Astfel, verificând întrunirea condițiilor enumerate mai sus, instanța de judecată constată că obiectul sesizării se încadrează în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, excepția de neconstituționalitate este ridicată de reprezentantul uneia dintre părți, prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei și nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect toate prevederile contestate.

Fiind întrunite cumulativ toate condițiile impuse de art. 12¹ Cod de procedură civilă, instanța de judecată ajunge la concluzia de a admite cererea reprezentantului reclamantului privind sesizarea Curții Constituționale și să prezinte Curții sesizarea privind controlul constituționalității prevederilor art.50 alin. (1) lit, e) «alte împrejurări», art. 53 alin. (1) – «nu se admite interogarea ca mijloc de dovadă a motivelor de recuzare, nici efectuarea unor acte de procedură» și art. 53 alin. (5) al Codului de procedură civilă – «nu se supune nici unei căi de atac».

În contextul celor expuse, în conformitate cu prevederile art. 12¹ Cod de procedură civilă, art. 269-270, Hotărâri Curții Constituționale nr.2 din 09 februarie 2016, instanța de judecată, -

d i s p u n e:

Se admite cererea depusă de reprezentantul debitorului SC «Solomon Avant» SRL, avocatul Buhnaci Tudor privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a următoarelor prevederi: textului / sintagmei «alte împrejurări» din articolul 50 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă, textului I al sintagmei «nu se admite interogarea ca mijloc de dovadă a motivelor de recuzare, nici efectuarea unor acte de procedură» din art. 53 alin. (1) din Codul de procedură civilă, și al textului / sintagmei «nu se supune nici unei căi de atac»" din art. 53 alin. (5) al Codului de procedură civilă.

Se remite Curții Constituționale prezenta încheiere cu sesizarea privind excepția de neconstituționalitate formulată de avocatul Buhnaci Tudor.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac

Judecător

Copia corespunde originalului.

Judecător

(semnătura)

Hanganu Mariana

Hanganu Mariana